

Σ.Β.Β.Ε.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

**Προτάσεις
του Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος**

επί του κειμένου του Σχεδίου Νόμου με τίτλο:

**«Διαμόρφωση φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος για
τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις»**

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2012

Εισαγωγή – Γενική διαπίστωση

Ως γενική διαπίστωση για το κείμενο που δόθηκε σε δημόσια διαβούλευση, υπογραμμίζουμε το γεγονός ότι επιφέρει βελτιώσεις στο πλαίσιο που ήδη υφίσταται και κινείται σαφώς προς τη σωστή κατεύθυνση.

Αποτελεί σημαντική καινοτομία του κειμένου που έχει δοθεί σε δημόσια διαβούλευση, η **απόφαση ελέγχου των επενδύσεων από τρίτους**, εκτός δηλαδή των αρμόδιων υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης, γεγονός που κατά τον ΣΒΒΕ θα επιταχύνει τη διαδικασία εφαρμογής του νόμου, με προφανείς θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση.

Σε κάθε περίπτωση, ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), προτείνει ένα νέο συνολικό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των επενδύσεων, το οποίο θα συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των σχετικών κονδυλίων.

Ακόμη, ο νέος νόμος διευκολύνει σαφώς τους υποψήφιους ιδιώτες επενδυτές με τη δυνατότητα **λήψης εξαρχής του 100% της εγκεκριμένης επιχορήγησης**, γεγονός ιδιαίτερα θετικό, με την έκδοση εγγυητικής επιστολής.

Όμως, στην παρούσα χρονική συγκυρία, λόγω ακριβώς των σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το εγχώριο τραπεζικό σύστημα, ελάχιστες τράπεζες πλέον εκδίδουν εγγυητικές επιστολές με προσημείωση ακίνητης περιουσίας, δηλαδή λίγες μόνον τράπεζες ακολουθούν σήμερα τη διαδικασία που ίσχυε στην αγορά τα τελευταία δέκα τουλάχιστον χρόνια. Το τραπεζικό σύστημα ζητά ως εγγύηση χρηματικά διαθέσιμα, τα οποία, ως γνωστόν, απουσιάζουν απ' την αγορά, λόγω της εξαιρετικά μειωμένης ρευστότητας των επιχειρήσεων.

Από τα παραπάνω, είναι φανερό ότι γεννιούνται ερωτηματικά για το αν στην παρούσα χρονική συγκυρία η διάταξη αυτή θα βελτιώσει πραγματικά τη λειτουργία των χρηματορροών για τις επιχειρήσεις, και αν τελικά θα συμβάλλει ουσιαστικά στην υλοποίηση νέων επενδύσεων.

Όμως, η **αποτελεσματική εφαρμογή του νέου αναπτυξιακού νόμου** για τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις, **παραμένει το κύριο ζητούμενο** για τον επιχειρηματικό κόσμο της περιφέρειας και ειδικά της Βόρειας Ελλάδας, αφού από μόνος του ο ίδιος ο νόμος δεν αρκεί για να επιτευχθεί η πολυπόθητη ανάπτυξη της χώρας και η έξοδός της από την οικονομική κρίση.

Θέσεις και προτάσεις στις κυριότερες από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις

1. Υλοποίηση επενδύσεων μέσω της διαδικασίας των αφορολόγητων αποθεματικών

Κατά τον ΣΒΒΕ θα πρέπει να ειδωθεί εκ νέου και **ν' αναθεωρηθεί η διαδικασία** υπαγωγής των επιχειρήσεων στο καθεστώς των αφορολόγητων αποθεματικών, η οποία πρέπει να είναι σαφώς **λιγότερο γραφειοκρατική και περισσότερο αυτοματοποιημένη** απ' αυτή που ισχύει σήμερα. Προτείνουμε να τροποποιηθεί ο νόμος έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα **αυτόματης υπαγωγής** των επιχειρήσεων στο καθεστώς των αφορολόγητων αποθεματικών, χωρίς αξιολογική διαδικασία.

Γενικά, θα πρέπει η υπαγωγή των επιχειρήσεων στο καθεστώς των αφορολόγητων αποθεματικών να είναι όσο το δυνατόν πιο απλή και να μην υπάγεται ούτε σε χρονικούς περιορισμούς, περιμένοντας για παράδειγμα έγκριση κάθε εξάμηνο, ούτε και σε γραφειοκρατικούς περιορισμούς, που αφορούν κατά κύριο λόγο τη δημιουργία φακέλου ο οποίος αξιολογείται με την ίδια ακριβώς διαδικασία που αξιολογούνται και οι φάκελοι επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στο καθεστώς των επιχορηγήσεων. **Δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος να πείσει η επιχείρηση την πολιτεία για την αποδοτικότητα της επένδυσης που προτίθεται να υλοποιήσει, τη στιγμή που αν η συγκεκριμένη επένδυση δεν αποδώσει, τότε δεν θα υπάρχει για την επιχείρηση κανένα απολύτως φορολογικό όφελος.**

Τέλος, σε μια εποχή όπου το ζήτημα της μείωσης του λειτουργικού κόστους των επιχειρήσεων είναι πολύ σημαντικό, δεν είναι δυνατόν για την περίπτωση των αφορολόγητων αποθεματικών οι επιχειρήσεις να επωμίζονται το **υψηλό κόστος της δημιουργίας του φακέλου υποψηφιότητας** της επένδυσής τους και την πληρωμή εξωτερικών συνεργατών.

2. Περιφερειακή διάσταση του νόμου – Συμβολή στην Περιφερειακή ανάπτυξη

Σε αντίθεση με προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους, στον συγκεκριμένο, και το είχε επισημάνει ο ΣΒΒΕ αυτό πριν την ψήφισή του, **δεν γίνεται μνεία στην περιφερειακή σύγκλιση και την περιφερειακή ανάπτυξη**, πράγμα το οποίο θα προτείνουμε να διορθωθεί άμεσα.

Διαχρονικά ο εκάστοτε αναπτυξιακός – επενδυτικός νόμος αποτελεί βασικό εργαλείο άσκησης περιφερειακής πολιτικής. Ως εκ τούτου, προτείνουμε να συμπεριληφθεί η έννοια της περιφερειακής ανάπτυξης στα του νόμου, η οποία άλλωστε σε επόμενα άρθρα του νόμου (π.χ. άρθρο 6) υποστηρίζεται μέσω της ενίσχυσης συγκεκριμένων μορφών επενδύσεων. Είναι προφανές ότι η συμπερίληψή της θα προσδώσει την αναγκαία περιφερειακή διάσταση που απαιτείται για έναν νόμο όπως ο εκάστοτε αναπτυξιακός – επενδυτικός νόμος της χώρας.

Επιπλέον, υπενθυμίζουμε ότι με τους προηγούμενους νόμους ουσιαστικά βιώσαμε την **ισοπέδωση της διαφοροποίησης των ποσοστών ενίσχυσης**, αφού οι επιχειρήσεις στις **παραμεθόριες περιοχές** ετύγχαναν της **ίδιας αντιμετώπισης** με αυτές που απείχαν λίγα μόλις χιλιόμετρα από το κέντρο της πρωτεύουσας της χώρας. Κατά συνέπεια, και με αφορμή αυτή τη διαπίστωση, προτείνουμε να υιοθετηθεί η λογική των στοχευμένων επενδύσεων, τόσο με κριτήρια τομέα ή κλάδου, όσο και με περιφερειακά κριτήρια.

Δεν είναι δυνατόν **το Ορμένιο του Έβρου να βρίσκεται στην ίδια ζώνη κινήτρων με νομούς που είναι όμοροι με την Αττική**, όπως για παράδειγμα η Κόρινθος. Κι αυτό γιατί και τα λειτουργικά κόστη επιχειρήσεων της απόμακρης περιφέρειας, δηλαδή της Θράκης, είναι εξαιρετικά επιβαρημένα και ο ανταγωνισμός από επιχειρήσεις με έδρα τις όμορες χώρες Βουλγαρία και Ρουμανία με το φθινό εργατικό είναι ιδιαίτερα οξύς. Επίσης, η εξεύρεση εξειδικευμένων στελεχών στην απόμακρη περιφέρεια γίνεται πολύ δαπανηρή υπόθεση για τις επιχειρήσεις, όπως βεβαίως και η μεταφορά των τελικών τους προϊόντων στα κέντρα κατανάλωσης.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρξει **θετική διαφοροποίηση κατά +10% από την αμέσως προηγούμενη περιοχή** προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που

υλοποιούν επενδύσεις σε νομούς που έχουν υψηλά ποσοστά ανεργίας και χαμηλό ακαθάριστο παραγόμενο προϊόν (ΑΕΠ) σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας ή ανήκουν στη **Θράκη, την Ήπειρο**, σε νησιά με μόνιμο πληθυσμό μέχρι 4.000 κατοίκους και σε περιοχές των οποίων η απόσταση από τα σύνορα δεν θα ξεπερνά τα 15 χλμ.

Με την πρότασή μας αυτή ενδυναμώνεται με σαφήνεια η περιφερειακή διάσταση του νόμου και δημιουργείται η προοπτική άμβλυσης των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων στη χώρα.

3. Κατάργηση του στόχου και του κριτηρίου της απασχόλησης

Οι αρνητικές επιχειρηματικές συνθήκες που επικράτησαν τα τέσσερα προηγούμενα χρόνια, και οι οποίες επικρατούν και σήμερα με μεγαλύτερη μάλιστα ένταση, συνετέλεσαν σαφώς στην αδυναμία επίτευξης του στόχου της απασχόλησης από τις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου 3299/2004.

Ο στόχος της απασχόλησης προβλέπεται στο σύστημα αξιολόγησης του νόμου, ενσωματώνεται στις εγκριτικές αποφάσεις, και αποτελεί δέσμευση των επιχειρήσεων για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης. Εξ' αιτίας των συνθηκών που επικρατούν στο εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων, ελάχιστες επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις μέσω του νόμου έχουν επιτύχει το στόχο της απασχόλησης, λόγω της σφοδρότατης μείωσης των πωλήσεων και της απόλυτης μείωσης της ρευστότητάς τους, που δεν τους επιτρέπει ουσιαστικά να ελιτουργήσουν. Τούτο έχει σαν αποτέλεσμα να υπόκεινται στις προβλεπόμενες κυρώσεις, που αφορούν, κατά κύριο λόγο, στη μείωση του ποσού της αποπληρωμής της εγκεκριμένης επιχορήγησης.

Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση αποτελεί μοναδικό φαινόμενο το οποίο έχει οδηγήσει τις επιχειρήσεις σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Εννοείται, ότι η έκτακτη αυτή ανάγκη αποτελεί καθολικό φαινόμενο, και δεν αφορά μόνον τις επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις μέσω του αναπτυξιακού νόμου. Στο πλαίσιο αυτό, και για την πραγματική και έμπρακτη υποστήριξη των επιχειρήσεων που υλοποιούν αυτοβούλως επενδύσεις στην πλέον κρίσιμη για τη χώρα και την επιχειρηματικότητα χρονική συγκυρία, προτείνεται η συμπερίληψη ειδικής διάταξης στον νέο νόμο, μέσω της οποίας θα καταργείται η υποχρεωτικότητα της εκπλήρωσης του στόχου της απασχόλησης, για το σύνολο των εγκριτικών αποφάσεων που εξεδόθησαν σύμφωνα με τις διατάξεις του 3299/2004.

Τέλος, και συμπληρωματικά με τα παραπάνω, προτείνεται η κατάργηση της Υπουργικής Απόφασης με αριθμό 47718 (1) ΦΕΚ 2669 της 9^{ης} Νοεμβρίου 2011, η οποία καθορίζει το ύψος των προστίμων για την περίπτωση μη επίτευξης των στόχων της επένδυσης. Σε μια εποχή που όλες οι επιχειρήσεις βρίσκονται ένα βήμα πριν το κλείσιμο, δεν είναι δυνατόν να τιμωρούνται με βαρύτατα πρόστιμα όσες από αυτές αναλαμβάνουν επενδυτικό ρίσκο, στο δυσκολότερο ίσως επιχειρηματικό περιβάλλον που έχει υπάρξει ποτέ στη χώρα.

4. Προτάσεις για την άρση των καθυστερήσεων στο σύστημα πληρωμών και εκταμιεύσεων

Οι καθυστερήσεις στο σύστημα πληρωμών και εκταμιεύσεων, είτε σταδιακών είτε στο στάδιο ολοκλήρωσης, ήταν απ' τα βασικά προβλήματα των αναπτυξιακών νόμων που ίσχυσαν μέχρι σήμερα στη χώρα, αφού διαπιστώθηκε ότι υπήρξαν σχετικές καθυστερήσεις που σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούσαν ακόμη και τους εικοσιτέσσερις (24) μήνες.

Για την επίλυση του προβλήματος προτείνουμε το Υπουργείο Ανάπτυξης, να επιλέξει **μετά από ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία έναν ή περισσότερους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς οι οποίοι θα συμβληθούν με δανειακή σύμβαση** με το κράτος για την έγκαιρη αποπληρωμή των επενδύσεων και την αποφυγή των σχετικών καθυστερήσεων. **Οι τόκοι που θα προκύψουν από την ανωτέρω δανειακή σύμβαση θα επιβαρύνουν αποκλειστικά και μόνο το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) της χώρας.** Συμπληρωματικά προτείνουμε για την αποφυγή προβλημάτων χρηματοδότησης στην υλοποίηση των επενδύσεων να εκχωρούνται οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης των επενδύσεων προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που θα επιλεγούν.

5. Προτάσεις τροποποίησης του συστήματος διαχείρισης και υλοποίησης επενδύσεων

Για την αποτελεσματική λειτουργία του νέου επενδυτικού νόμου και για την επίτευξη διαφάνειας, με δεδομένο το γεγονός της διαχείρισης δημόσιων κονδυλίων, προτείνεται η δημιουργία ενός **νέου διαχειριστικού πλαισίου**, το οποίο θα υιοθετεί πλήρως την έννοια του δημοσίου συμφέροντος.

Συγκεκριμένα προτείνεται:

1. η διεκπεραίωση των διαδικασιών αξιολόγησης, διαχείρισης και ελέγχου να γίνεται από Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ιδιωτικού τομέα (όπως ΚΕΠΑ, ΕΛΑΝΕΤ, ΕΦΕΠΑΕ) σε σύμπραξη με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών. Έτσι, εξασφαλίζεται η συνευθύνη τόσο των ιδιωτικών επιχειρήσεων όσο και των τραπεζών,
2. η έγκριση των επενδύσεων να γίνεται κατά γεωγραφική περιοχή, με τη δημιουργία 5 επιτροπών: στη Βόρεια Ελλάδα, στην Κεντρική Ελλάδα, στη Νότια Ελλάδα, στην Αττική και στην Κρήτη.
3. οι επιτροπές έγκρισης επενδύσεων να είναι πενταμελείς, με τη συμμετοχή των Επιμελητηρίων, Συνδέσμων Επιχειρήσεων και Τραπεζών. Στην επιτροπή Πρόεδρος θα είναι Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης, και,
4. στο Υπουργείο Ανάπτυξης να δημιουργηθεί Διεύθυνση Ελέγχου, η οποία θα εποπτεύει συνολικά την εφαρμογή του νόμου και τη λειτουργία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

Μέσω της πρότασης αυτής, επιτυγχάνονται τα ακόλουθα:

1. καταργούνται όλες οι υφιστάμενες υπηρεσίες του Υπουργείου, δημιουργούνται οικονομίες και πατάσσονται οι θύλακες διαφθοράς,
2. εξασφαλίζεται πλήρης διαφάνεια, με τη συμμετοχή των επαγγελματικών οργανώσεων και των τραπεζών,

3. εκφράζεται και συμμετέχει στη διαδικασία το δημόσιο συμφέρον, μέσω της συμμετοχής της πολιτικής ηγεσίας στις επιτροπές έγκρισης επενδύσεων,
4. δημιουργούνται οικονομίες πόρων, και,
5. επιτυγχάνεται η αποκέντρωση των σχετικών διαδικασιών.

6. Κατ' άρθρο παρατηρήσεις στον ισχύοντα νόμο: προτάσεις τροποποίησης συγκεκριμένων άρθρων του ισχύοντος σήμερα ν. 3908/2011

Άρθρο 2: υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια

- Προτείνουμε να υπάρξει αναλυτική κατάσταση των τομέων στους οποίους υπάγονται τα επενδυτικά σχέδια. Έτσι, διευκολύνεται ο επενδυτής και αποφεύγεται η βάσανος των διευκρινίσεων επί διαφωνιών για την ένταξη ή μη συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, το οποίο ο μὲν επενδυτής θεωρεί ότι υπάγεται, ενώ η υπηρεσία έχει αμφιβολίες, δηλαδή δεν είναι σίγουρη, άρα θα πρέπει να γνωμοδοτήσει σχετικά. Αυτό συνιστά χρονικές καθυστερήσεις και άσκοπες δαπάνες για τον υποψήφιο επενδυτή.

Άρθρο 3: ενισχυόμενες δαπάνες

- Ως ενισχυόμενες δαπάνες αναφέρονται τα έργα ή προγράμματα Έρευνας και Ανάπτυξης. Η διατύπωση είναι εξαιρετικά ασαφής. Τι χρηματοδοτείται; Για παράδειγμα χρηματοδοτούνται οι υποδομές για την ανέγερση ή τον εξοπλισμό ενός εργαστηρίου; Οι μισθοί των ερευνητών που εργάζονται στο εργαστήριο είναι επιλέξιμοι; Τα αναλώσιμα μπορούν να θεωρηθούν επενδυτικές δαπάνες; Οι δοκιμές από εργαστήρια τρίτων; Για τους παραπάνω λόγους προτείνουμε την εφαρμογή της συγκεκριμένης παραγράφου με Υπουργική Απόφαση, μέσω της οποίας θα καταγραφούν οι σχετικές διευκρινίσεις.
- Στο εδάφιο β της 1ης παραγράφου τίθεται πλαφόν στο κόστος των ενισχυόμενων άυλων περιουσιακών στοιχείων. Προτείνουμε να μην υπάρξει συγκεκριμένο πλαφόν για το σύνολο των επενδύσεων, ή εναλλακτικά να ισχύσει για επενδύσεις έντασης τεχνολογίας, όπως είναι για παράδειγμα οι επιχειρήσεις πληροφορικής.
- Στο εδάφιο γ της 1ης παραγράφου προβλέπεται ενίσχυση δαπανών για «έργα και προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης». Προτείνουμε να υπάρξει Υπουργική Απόφαση καθορισμού των επιλέξιμων δαπανών, για την αποτροπή διαφορετικών ερμηνειών του συγκεκριμένου εδαφίου από διαφορετικές υπηρεσίες στη χώρα.
- Στο εδάφιο θ της παραγράφου 2 το οποίο αφορά «μελέτες και αμοιβές συμβούλων», αποκλείονται από το σχετικό ευεργέτημα του νόμου οι μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτό δεν είναι αντιληπτό για ποιόν λόγο γίνεται, δοθέντος ότι μια μεγάλη επιχείρηση συνήθως υλοποιεί μια μεγάλη ύψους επένδυση η οποία, σε κάθε περίπτωση, απαιτεί και την υποστήριξη εξωτερικών συμβούλων.

Άρθρο 4: είδη ενισχύσεων

- Στο άρθρο 4 γίνεται αναφορά στη σύνδεση του τραπεζικού δανεισμού ενός επενδυτικού σχεδίου με το ΤΕΜΠΜΕ, τώρα «Εθνικό Ταμείο

Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης» (ΕΤΕΑΝ). Δεν είναι σαφές πως συνδέονται τα παραπάνω.

Άρθρο 7: ετήσιος προγραμματισμός ενισχύσεων

- Στο άρθρο αυτό ορίζεται ως συνολικό ποσόν ενίσχυσης που αφορά τις φορολογικές απαλλαγές, το τριπλάσιο των κονδυλίων των κατ' έτος οριζομένων επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης. Για την περίπτωση των φορολογικών απαλλαγών, ο νόμος καθιερώνει για τις επιχειρήσεις που θα προτιμήσουν να ενταχθούν στις φορολογικές απαλλαγές, τη διαγωνιστική διαδικασία, δηλαδή την υποβολή φακέλου επένδυσης προς αξιολόγηση από τους αρμόδιους φορείς της δημόσιας διοίκησης.

Αναγνωρίζουμε την ανησυχία της κυβέρνησης να έχει προϋπολογίσει συγκεκριμένο ποσόν φόρου εισοδήματος από τις επιχειρήσεις που δεν θα εισρεύσει στα κρατικά ταμεία, για τους λόγους της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Όμως, για να υπάρξει πραγματική ανάπτυξη, την οποία περισσότερο απ' όλους θέλει η ίδια η κυβέρνηση, προτείνουμε να επανέλθει το προηγούμενο σύστημα ένταξης επενδύσεων στο καθεστώς των φορολογικών απαλλαγών, όπως περιγράφηκαν προηγουμένως.

Άρθρο 8: όροι υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων

- Στην παράγραφο 3 «Περιεχόμενο Επενδυτικών Σχεδίων» απουσιάζει παντελώς ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων μονάδων. Για μια χώρα όπως η Ελλάδα με τη συγκεκριμένη παραγωγική διάρθρωση, ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων θα πρέπει ν' αποτελέσει προτεραιότητα και ως εκ τούτου προτείνουμε να συμπεριληφθεί ως δράση σαφώς αναφερόμενη στο κείμενο του νέου νόμου. Επιπλέον των παραπάνω, ο εκσυγχρονισμός μιας παραγωγικής μονάδας αποτελεί επένδυση άμεσης απόδοσης και άμεσης συνεισφοράς στο εθνικό εισόδημα.